

Tillstånd och upplysning
Björn Isaksson**Delgivningskvitto****BESLUT**Datum
2014-09-26Er referens
Christina MarmolinDiarienum
5.1.2.a-H14-04387

Aktnr

Lantbrukarnas Riksförbund
105 33 Stockholm**Beslut angående ansökan om dispens på växtskyddsområdet****1 Beslut**

Kemikalieinspektionen bifaller ansökan om dispens för att släppa ut växtskyddsmedlet Revus, reg nr 4843, på marknaden för begränsad och kontrollerad användning. Dispensen gäller för användning mot svampangrepp i yrkesmässig odling av spenat baby-leaf på friland. Dispensen gäller från och med 25 september 2014 till och med 15 december 2014 och med följande villkor:

	Baby leaf spenat
Behandlingsmetod	Lantbruksspruta med bom
Utvecklingsstadium (BBCH)/Säsong (min-max)	Före Skörd BBCH 11-18
Max antal behandlingar per år	2
Behandlingsintervall (dygn)	7
Tid mellan sista behandling och skörd (dygn)	7
Dos: g verksamt ämne/ha vid varje behandling (min-max)	Max 150 g verksamt ämne/ha
Övriga villkor	Övrig användning ska ske enligt produktens godkännandevillkor

2 Beskrivning av ärendet

Den 18 september 2014 inkom ansökan om dispens för nedanstående ändamål.

Sökande	Lantbrukarnas Riksförbund 105 33 Stockholm
Ombud	---
Typ av dispens	Begränsad och kontrollerad användning vid nödsituation
Produktnamn	Revus
Produktens reg nr	4843
Verksamma ämnen	Mandipropamid 250 g/l
Funktion	Fungicid
Sökt användningsområde	Mot svampangrepp i odlingar av spenat för "baby-leaf".

Sökandens skäl till ansökt dispens (1)	<p>Efter ett fåtal år med odling av spenat för baby leaf är produktionen fortfarande relativt ny i Sverige. Den utvecklingen innebär ökade arealer och leveranser till svenska marknaden. Odlingen av spenat sker under hela säsongen med skördestart i maj och pågår sedan fram till oktober/november.</p> <p>Bladmögel är en mycket destruktiv sjukdom som drabbar spenat. Resistensförädlingen försöker ligga steget före för att klara av bladmögelangreppen. Antalet namngivna raser är nu uppe i 15, och det finns idag ingen sort som har resistens mot samtliga raser. Det uppstår nya raser av bladmöglet; därmed finns risk för att den resistens man har förädlat in bryts. Spenatbladmögelrasen som hittades förra året i Sverige var en sedan tidigare helt okänd ras som det inte finns resistens för. Angreppen var under 2012 och 2013 mycket aggressiva under sensommaren. I år har de första större angreppen hittats i spenat runt den 10 september.</p> <p>Eftersom det nu är kraftig daggbildning är det stor risk för en snabb spridning av bladmögel vilket gör att det är viktigt med ett omgående besked för denna ansökan.</p> <p>Det finns idag inga fungicider godkända i spenat vilket gör den mycket sårbar.</p> <p>Några få odlare har specialiserat sig på ”baby-leaf” odling bl.a. Stamgården, Björn Jakobsson, Öllövsgården och Per Nordmark i Skåne. I år har det varit en gynnsam sommar och höst som gör att det finns spenat för skörd fram till början av november till en volym av ca 275 – 300 ton på en areal av ca 30 ha. Värdet av denna produktion som är kvar beräknas till ca 5,7 miljoner kronor.</p> <p>LRF inkom 2013-10-02 med en ansökan, för Revus, om utvidgat produktgodkännande för mindre användningsområden (UPMA), Kemikalieinspektionen dnr F-2683-B13-00406, där - bland flera kulturer - användning i spenat och spenat för ”baby-leaf” ingår.</p> <p>Då Kemikalieinspektionen inte återkommit med beslut i ärendet tvingas LRF ansöka om dispens eftersom bladmögel nu finns i odlingarna och det inte finns något annat rimligt sätt än att ansöka om dispens för att undvika den fara som finns.</p>
Sökandens skäl till ansökt dispens (2)	<p>Mandipropamid har effekt mot bladmögel svampar som angriper ”baby-leaf”, spenat. Revus har framför allt en förebyggande effekt men fungerar även till viss del kurativt. Infektion har redan visat sig i odlingar av spenat och det är mycket viktigt att bekämpa mot bladmögel omgående för att inte utsätta odlingen för fara.</p>

Det verksamma ämnet mandipropamid är infört på listan över verksamma ämnen som får ingå i växtskyddsmedel, se upptagsbeslut (EU) nr 188/2013. Ämnet är godkänt under perioden 2013-08-01 t o m 2023-07-31. I godkännandevillkoren står bl a att villkoren för godkännande ska vid behov omfatta riskreducerande åtgärder. Sökanden ska inkomma med bekräftande uppgifter om eventuell preferentiell enantiomerisk omvandling eller racemisering av mandipropamid på markytan till följd av jordfotolys.

Tidigare liknande dispenser

LRF ansökte om och fick dispens hösten 2012 (Kemikalieinspektionen dnr 731-H12-01479) för användning mot bladmögel i odlingar av spenat. ”Baby-leaf”-grödor ingick inte i ansökan den gången. Samma sökande ansökte om och fick dispens 2013 (Kemikalieinspektionen dnr 6.1.2.a-H13-01558) mot bladmögel i odlingar av spenat och spenat ”baby-leaf”, samt för fler kulturer.

Årets ansökan omfattar endast spenat till baby leaf.

Samråd med Livsmedelsverket

Kemikalieinspektionen har samrått med Livsmedelsverket (SLV) i fråga om konsumentskydd gällande sökt användning för Revus. SLV skriver i sitt yttrande att, resthaltsunderlaget indikerar att användningen av Revus mot svampangrepp vid odling av ”baby leaf” av spenat, enligt rekommenderad användning, inte bör ge upphov till resthalter över idag gällande EU-gränsvärden (MRL) för mandipropamid i spenat.

En beräkning av livstidsexponeringen för mandipropamid genom konsumtion av alla livsmedelsprodukter som teoretiskt kan innehålla den aktiva substansen visade inte på någon risk för att det acceptabla dagliga intaget (ADI) överskrids. Någon uppskattning av korttidsexponeringen till följd av hög konsumtion av någon av de grödor som ingår i ansökan har inte gjorts eftersom man inom EU inte anser att någon akut referensdos behövs för ämnet mandipropamid. Därmed förväntas användningen av Revus i enlighet med dispensansökan inte ge upphov till resthalter som utgör någon risk för konsumenter.

3 Skäl

Enligt artikel 28 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009¹ (förordningen) får endast godkända växtskyddsmedel släppas ut på den svenska marknaden och användas. Kemikalieinspektionen får dock i vissa fall meddela dispens från kravet på godkännande. Av artikel 53 i förordningen följer att en medlemsstat i särskilda fall får tillåta att ett växtskyddsmedel under högst 120 dagar släpps ut på marknaden för begränsad och kontrollerad användning, om en sådan

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG.

åtgärd framstår som nödvändig på grund av fara som inte kan avvärjas på något annat rimligt sätt.

Av underlaget framgår att odlingarna av spenat och ”baby-leaf”-grödor drabbats av angrepp av bladmögel. Denna svampsjukdom är redan etablerad i många odlingar och den förstör drabbade odlingar på kort tid. De drabbade odlingarna måste kasseras med stora ekonomiska följder för odlarna, då det saknas annat rimligt sätt att bekämpa den aktuella svampsjukdomen.

Sökanden har lämnat in en ansökan om UPMA, enligt artikel 51², för användning av Revus i bl a odlingar av spenat för ”baby-leaf”. Kemikalieinspektionen hinner inte handlägga den ansökan i tid för denna säsongs behov.

Mot bakgrund av detta finner Kemikalieinspektionen att kraven i artikel 53 i förordningen är uppfyllda. Revus, reg nr 4843, får släppas ut på marknaden för en begränsad och kontrollerad användning med de villkor som har beslutats för spenat för ”baby-leaf”. Kemikalieinspektionen bifaller således ansökan.

4 Upplýsingar

Kemikalieinspektionen upplyser om att dispens enligt artikel 53 i förordning (EG) nr 1107/2009 i normalfallet bara beviljas en gång. Det är därför viktigt att sökanden utformar en strategi för att få produkten godkänd inför kommande odlingsår eller ta fram andra bekämpningsmetoder. För de fall att en produkt är godkänd i ett annat EU-land finns det möjligheter enligt EU-förordningen för t.ex. jordbruksorganisationer att söka om produktgodkännande för produkten genom ömsesidigt erkännande av det EU-landets beslut om produktgodkännande.

5 Hur man överklagar

Detta beslut får överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt. Ett skriftligt överklagande ställt till Mark- och miljödomstolen ska i så fall ha kommit till Kemikalieinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet.

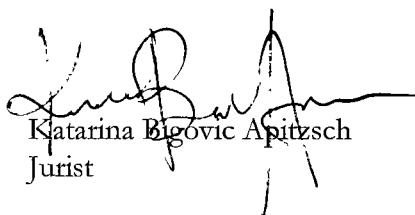
På Kemikalieinspektionens vägnar

Margareta Persson
Beslutande

Björn Isaksson
Föredragande

Katarina Bigovic Apitzsch
Jurist

² I EU-förordning (EG) nr 1107/2009

Kopia till:

- Jordbruksverket
551 82 Jönköping
- Livsmedelsverket
Box 622
751 26 Uppsala
- Syngenta Crop Protection A/S
Strandlodsvej 44
DK-2300 Köpenhamn S
Danmark